

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Grata eloquentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Ane: cumq; procedit, totum examen circa eum conglobatur, cingit, protegit, cerni non patitur reliquo tempore. Cum populus in labore est, ipse, inquit Plinius, opera intus circuit similis exhortandi solus immunis: circa eum satellites quidam lictoresq; assidua custodientes auctoritate. Cum processere, sequaq; proximam illi cupit esse, & in officio conspici gaudet. Ubiq; confedit, ibi cunctarum castra sunt. Missam facio miram earum circa Regem obedientiam, ut festum humeris sublevant, validius fatigatum ex toto portant, multaq; huiusmodi, in quibus enarrandis tanta utitur suavitate Plinius, ut eas ipsas Apes in eius ore mellificare dicas, unde Lepor ille tam dulcis eloquentiae demanare. Adamantius ait, Apes haec nullo animi conceptu facere, ut pleriq; contendunt, sed naturae ipsius divinæ beneficio, quae vel bruta eousq; provexerit, ut plerisque in rebus ratione praeditos imitentur. Nos vero vult admonitos, ut ubi Apum mores cognoverimus, ducibus parere non recusemus, negotiaq; ad Reipub. civitatumq; salutem opportuna alacri animo suscipiamus. Non enim amat id genus hominū Adamantius, qui sub pietatis specie suam obtegunt ignaviam, suoq; tantum otio & commodis consulentes, negotia subfugitant, & veluti genus humanum oderint, humanas etiam consuetudines averlantur. Adeo vero est Apes, ut Musonius observat, conversationis & vitae sociæ amatrix, ut si sola relinquantur, desiderio tabescat & moriatur: quod ad popularis hominis naturam & similitudinem referri potest. Atq; huc spectat Plutarchi illud super exilio dictum, *Nos quasi Formicae, vel Apes, si ex una vel caverna vel alveario exciderimus, hospites externiq; esse videmur*. Hoc ipsum examinis significatum in aruspicina etiam reperitur, cuiusmodi signum Dionysio, paulo antequam regnare coepit oblatum est, qui cum Equum e voraginibus, in quas demersus erat, nulla prorsus contentione extrahere potuisset, disceserat, ut Philistus ait, aegre ferens: cum autem aliquantulum progressus esset, subito exaudivit hinnitum, ad quem conversus Equum alacrem latus aspexit, cuius in iuba examen Apum confederat, imperii quod occupavit indicium. Nam Equum subjugationi frænoque aptum esse, suo diximus commentario.

REGNUM. CAP. III.

ACne ab Sicilia tam subito discedamus, Hieroni quoque jam iussu patris exposito, propterea quod ex ancilla natus esset, ne nobilitati paternae dedecori foret, tamen ita humanae opis indigenti Apes in os mella congestere: quo ostento pater ab aruspibus admonitus, filium recolligendum duxit, moribus & disciplinis iis erudiendum curavit, per quas postmodum ad praemonstratam Regni maiestatem facile pervenit. Ita vero nomini regio favorabiles sunt Apes, ut in causa fuerint, ne Onesili Regis Cyprii caput, quod in ludibrium Amathusii supra portam urbis suspenderant, insepultū diutius maneret: in id enim jam exanimatū examen Apum mella contulerunt, favisq; refererunt. Hinc loci incolae oraculi super hoc requisiti, responso moniti, caput honorifice sepelierunt, Onesiloq; quotannis, ut Heroi, sacra instituerunt.

GRATA ELOQUENTIA. CAP. IV.

Addunt nonnulli, suavem eloquentiam per hieroglyphicum Apis significari. Quamquam Dionigenes suae morem gesturus mordacitati, orationem blandam, utpote ad fallendum vel ad gratiam parandam, mellitum laqueum vocitabat. Irridebat is Platonem perlibenter, cui parvulo in cunis dormienti Apes in labellis confedisent: ex quo responsum est, singulari illum suavitate orationis futurum. Ita praevisa eloquentia est in infante per Apem. Et huiusmodi tale D. Ambrosio e nostris contigisse memoriae proditum est. Idem & Pindaro Poetae accidisse Pausanias tradit, cum is puer adhuc Thebis digressus aestivo tempore Thespias proficisceretur, calore exuperante aliquantulum à via declinavit, & sub umbra nonnihil acquievit, cur in somnum soluto Apes in os mel congestere. Et ita demum quemcunq; veteres ab eloquentiae suavitate commendarent, eum ab Apib. nutritum dicebant. Sic & Theocritus Comatam beatissimum ait, cui huiusmodi nutritio contigisset. Apud Hesiodum, Theogonia, Musae amicorum linguis rorem instillant, in castigatis enim exemplaribus, non *αἰδῶν*, sed *ἰερόν* legitur:

Nam & Apibus est principatum. Plin. lib. 11. cap. 5.

Plin. lib. 11. cap. 17.

Τῶ μὲν ὄντι γλώσση γλυκερῶ χεῖρσιν ἐξέσω,

Et Homr. Iliad. a. de Nestoris eloquentia; γλώσσης μέλει γλυκίων πέει, ab eius lingua fuere mel; ait. Epist. lib. 5. Sat. 19. Pind. Nem. Od. 3. Ego tibi hoc mitto mel mixtum albo cum lacte. De Arte Poetica. Carm. lib. 4. Od. 2.

ubi interpretes ἐξέσω ὄντι interpretantur, ac perinde mel intelligi debere, inde vero eloquentie suavitatem. Sane Pindarus amabile mel Isthmiis posuit, ἐν δὲ ἐξέσω τὸν μέλιτι, pro felici successu, quem Jupiter propinat, ubi commentatores gaudium intelligi volunt, quod ex commendatione & laudibus percipitur, si præsertim illæ ab eloquenti & erudito viro optime prædicentur: qua quidem voce, teste Themistocle, nulla suavior exaudiri potest.

POETICÆ AMOENITAS. CAP. V.

OMnium autem consensu receptum est, per Apis hieroglyphicum Poeticam intelligere amoenitatem, ut apud Horatium: *Fidis enim manare Poetica mella*: & ut ait doctissimus undecimus Varro, *Apes causa Musarum esse dicuntur volucres*: quod si quando duplicatæ sunt, symbolis in plausibus & numeris reducuntur in unum locum. Pindarus hymnorum suavitatem & elegantiam per mel candido lacte commixtum intelligendum dedit, ubi Nemeis dicit: *ἐγὼ τὸδε ποιήματα μίγμυρον μέλι καὶ σὺν γάλακτι*. Lac ponit Pindarus, quod à natura est, ac perinde genium & venam indicat. Mel vero, propterea, quod magno Apum labore conficitur, artem & diligentiam significat. Hinc clamat Horatius:

*Vos, o Pompilius sanguis, carmen reprehendite, quod non
Multa dies & multa litum coercuit, & quod
Perfectum decies non castigavit ad unguem.*

Et ipse de se, quantum pertinet ad laborem & diligentiam, quam scribundis versibus adhiberet, ait: *Ego Apis Matina more modoque.*

Non enim temere usq; adeo asurgit Pindaro tam honorifice, cuius hymnum agnoscat & vena divite copiosum, & magno studio & arte simul elaboratum. Quin & suam fert super hoc loco sententiam:

*Natura fieret laudabile carmen an arte,
Nec rude quod possit video ingenium: alterius sit
Quæsitum est. Ego quid studium, sine divite vena, Altera possit opem res, & conjuncti amice.*

De Arte Poetica.

FUTURI SECVLI BEATITUDO. CAP. VI.

Qua fierit hic sane aliquis, cur polliceatur Dominus ducturum se populum suum in terram lactis & mellis fluentem: passim enim hieroglyphicum aliquid sapit divinarum literarum sermo. Igitur Theologi nostri, referente Hesychio, hoc ad futuri seculi delicias beatitudinemq; transferunt, quod ex cibis quibus hic utimur, nihil his suavius neq; dulcius invenitur: cum quia sine labore comparantur, & nulla indigent preparatione. Nam bona illa absq; ulla sollicitudine, sine dolore, studio nullo, apparatu nullo, conditura nullius egentia, tanquam effuso copia cornu suggeruntur.

DULCIUM APPETITUS. CAP. VII.

APes autem quia dulcia tantum gustant, si pascentes pingantur, hominem hieroglyphice significat, qui dulcibus tantum rebus delectetur, dulciaq; omni cura studioque perquirat. Horatius cum dulcedinem & suavitatem, quodq; maxime plateret, exprimere vellet, *Si juvenis & melli est, inquit Plutarchus in libello De conjugalibus præceptis, Mulier, ait, quæ viri primo congressu convulsam inde copulam subfugiat, similis est illi, qui Apicularum aculeis patientes se offerunt, mella ipsa respuant*. Ad eandem respiciens jucunditatē Catullus, suum illum Passerem, *Lesbia sua delicias, cum maxime lepidum indicare velit, mellicum fuisse dicit*. Deniq; Virgilianus Damoetas cum Pollionis amicis optat mella fluere, nihil aliud sibi vult, nisi ut copiosissima rerum omnium, quæ suavissima judicantur, ubertate ditescant. Egregie vero Pindaricum est, mel pro suavi, tranquillo, & maxime expetendo, & mabilisq; bono ponere, quare de Olympiis victoribus ait, *ὁ νικῶν δὲ λαιπὸν ἀλφειῶν ἐγχεῖ μέλιτι* eos *αὐ εὐδία*: quod exponunt Interpretes, *Nictores vitæ reliquum agere in terra mellis sua, hoc est, tranquillam deinceps suavis perfrui quiete*. Idem cum *κέρον ἔχει καὶ μέλι* dixit, *mel etiam satietatem habet*, nihil aliud voluit exprimere, nisi supremam quandam suavitatem atq; dulcedinem esse mellis, quæ tamen si supreme delectabilis est, satietatem tamen afferat, quam sententiam *Ἐγδοξία* præstat. Porro fecius Horatius sensum eundem attigit, ubi dixit, *Dulcia se in bilem vertunt*: quod tamen ex Physica disciplina est ab eo sumptum: ajunt enim Medici, cibaria dulcia confestim in bilem abire.

Mellis suavitatem. Ideo Græci, quicquid suave & amabile est, μελίτι ἐγγίβναι dicunt. Hinc Plautus dulce amaro copulavit in Pseudulo & Truculentio.

DIT